

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznana (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 163.

V Ljubljani, v sredo 20. julija 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 19. julija.

Valutna razprava

vrlo napreduje in je dospela včeraj in danes tako daleč, da smemo sedaj v četrtek 21. t. m. za trdno pričakovati konec zborovanja poslaniške zbornice. Včeraj bilo je nekoliko razgovora o XI. členu, ki določuje, da se ima manjši drobiž kovati iz nikeljna. Dr. Fuss je namreč očitil ministru, zakaj je nikelj naročil v inozemstvu ne pa doma? Minister Steinbach je odgovarjal, da se vlada pri svojih naročilih zmerom ozira na domači obrt, in da se le v takih slučajih obrača do tujih dežel, kadar dotičnih reči doma ne more dobiti. To velja tudi gledé nikeljna, čigar cena gotovo ni previsoka, če se pomisli, da je treba kupiti čisti nikelj in sicer ne v kosih, ampak za kovanje prirejenih ploščah. Razven omenjenih govoril je pri tem členu še poslanec Tausche, ki je priporočal, da naj se bakrenega denarja kuje največ „borov“, po dva „bora“ pa le toliko, kolikor zahtevajo prometni oziri. Pri glasovanju obveljala je ta resolucija, kakor tudi členu XI. do XIV. brez premembe.

Pri XV. in XVII. členu nasvetoval je Polzhofer, da naj bodo novi denarji za en milimeter manjši, kakor jih predlaga odsekov načrt, da jih bode laglje ločiti med seboj. Ali ta predlog ni obveljal, in so bili členu XV do XXIII sprejeti po nasvetu odsekovem.

Pri XXIV. členu bila sta oglašena samo češka govornika Slavik in Kaizl, ki sta pa s svojimi trditvami sprožila jako obširno razpravo, katere so se po večkrat vdeleževali minister Steinbach, Treunfels, Lueger, Suess, Beer, Menger in Szczepanowski.

V tem členu je izrečeno, da bo smel vsakdo plačevati z novim denarjem precej odtelej, ko ta zakon stopi v veljavo in sicer tako, da bode namesto dveh kron en sedanji goldinar. Slavik, Kaizl, Lueger in Suess so trdili, da bomo morali potem vse dolgove plačevati v zlatu, Treunfels, Beer, Menger, Szczepanowski in Steinbach, pa so nasprotno trdili, da bo pač smel plačevati v zlatu, ako bo hotel, ne pa moral, ker tudi pozneje ostane srebrni denar z enako veljavnostjo kakor sedaj. Pri glasovanju obveljal je ta člen brez premembe, ravno tako zadnja dva člena.

Na vrsto je prišel drugi zakon, ki določuje novo denarno pogodbo in denarno razmerje med našo in ogersko polovico. Najprej bil je s 118 glasovi proti 49 sprejet sklep, pričeti posebno razpravo, potem so k I. členu govorili Formánek, Dipauli in Weber. Ta člen je podoben I. členu prvega zakona, zato je Weber porabil to priliko, da je iznova pričel glavno razpravo in v razgovor spravil politične in narodne razmere na Moravskem. Podpredsednik Kathrein ga je trikrat opominjal, da naj ostane pri stvari, pa je naposled zatisnil oči in mu pustil govoriti o vsem, celo o židovskih uradnikih in konzulih našega vnanjega ministerstva po raznih deželah. Med tem govorom prišlo je do silnega vrišča; ker je namreč podpredsednik govorniku večkrat segel v besedo, češ, da ne govori stvarno, rekel je Weber, da se je bil pri splošnji razpravi med vsemi oglasil najprvi, da mu je pa baron Chlumecky rekel, da ne pride k besedi, ker je pred njim oglašeni že 11 govornikov. Vsled tega se je dal vpisati pri členu XIII. prvega zakona, ali Chlumecky mu je zažugal, da mu takoj vzame besede, ako strogo ne ostane pri stvari. Nasprotno pa mu je rekel, da sme pri § 1 drugega zakona govoriti, karkoli hoče.

Ko je Weber izgovoril, prevzel je predsedništvo baron Chlumecky, ki je rekel, da ni res, kar je trdil Weber, da sme namreč pri I. členu govoriti o vsem. On (Chlumecky) obžaluje, da častiti duhovni govornik v tej zadevi ni govoril resnice; on (Chlumecky) mu je le rekel, da sme pri XIII. členu govoriti samo o napisu, I. člen pa zadeva splošne denarne zadeve, o katerih se sme tudi splošno govoriti.

Na te besede oglasil se posl. župnik Weber še enkrat in kot duhovnik pod prisego zagotavlja, da je vse res, kar je trdil. Po teh besedah razlegali so se burni dobro-klici in ploskanje na desnici, na levici pa se je čulo sikanje. Baron Chlumecky pa še enkrat ponavlja, da se gospod poslanec moti in da ni res, kar trdi, ker mu je le rekel, da sme pri I. členu splošno govoriti o valutnih vprašanjih. Na koncu se je vprašal je poslanec Weber gospoda predsednika, ali mu je hotel očitati premišljeno laž, ko mu je rekel, da ni govoril resnice? Baron Chlumecky je odgovarjal, da je imel edino le ločitev od objektivne resnice pred očmi, kar je razvidno iz opazke, da se je gospod govornik zmotil, kar je vzel z opazko na znanje, da mora biti s tem zadovoljen.

Po tej razpravi bili so sprejeti členu I. do IX. brez vsakotere premembe in razven prvega tudi vsi brez vsakotere razprave; pri X. in XIX. členu pa, ki sta se ob enem obravnavala, bilo je vpisanih toliko govornikov, da je bila dotična razprava sklenjena še le danes. V teh členih se namreč določuje, da prevzame naša polovica 70, ogerska pa 30 odstotkov za vpeljavo nove veljave. Poslanci Pfeiffer, Hofmann-Wellenhof in Schneider govorili so zoper to razmerje, češ, da bi morala Ogerska prevzeti več, kakor 30 odstotkov, Beer in minister Steinbach pa sta dokazovala,

LISTEK

O kitajskem zakonajstvu.

Kitajsko zakonajstvo je že v starem času zanimalo ljudi, ker je vlito prav po naravi kitajskega ljudstva, umerjeno po njegovih šegah in navadah, postavljeno po njegovih glavnih strastéh in napaakah. Kitajec ima zakon v časti, ker mu zakon le n drobno vrejuje življenje.

Zakon je v vseh delih jasen, brez nasprotij, razglašuje pa se na glavnih krajih, po javnem pokuku, v katerem se kažejo zapovedi, prepovedi in kazni. Glavne kazni so palice z bambusom do 100 udarcev, glóbe (denarne kazni), izgon (na 3 mesece in vse življenje), smrtne kazni. Zapornih kaznij — kakor po Evropi — na Kitajskem ni; mislijo namreč tam — in ne po krivci — da s takimi kaznimi se človek privaja le lenobi in postopanju; zato si prihrani država mnogo troškov.

Dokler je kaznjenev v preiskalnem zaporu, mora se sam živiti ali pa njegovi. Navadne škodljivce poženo vun, naj si drugje postavijo domačijo, kjer jih nihče ne pozna, ali pa jih silijo, da morajo delati za državo v rudnikih in solinah. Veliki hudodelci, koder se jim zločinstvo dokaže, ostajajo zaprti, da cesar obsodbo pregleda in potrdi, potem pa jeseni vse ob enem usmrtiljo.

Prvi del obsega občne zakone v 46 oddelkih, drugi del pa državne zakone, tikajoče se državne uprave, državne službe itd.

Znamenita je prepoved, več uradnikov nastavljati, kakor jih je po zakonu treba. Na ta prestop je postavljena kazen 100 udarcev do 3 mesecev izgona. Vsak uradnik odbora je odgovoren, da se ta prepoved izpolnjuje. Na to se ostro prepoveduje strankarstvo pri javnih vprašanjih, oddajanju javnih služeb itd.

Neki odstavek prepoveduje, da ne sme v pokoj noben državni uradnik, bodi v državni službi, bodi v vojaški, dokler ne dokaže bolezní, ali da je premeščen v drugo službo. Na ta način je prav malo umirovljenih uradnikov, in kateri so, oni so si mirovino zaslužili.

Kako se morajo uradniki vesti, o tem so ostre določbe. Pred vsem se tirja od njih, da poznajo zakon; zato višji uradniki konec vsakega leta izprašujejo nižje uradnike. Neznalcem se utrga plača enega meseca ali pa se jim dá 40 palic.

Vladni uradniki, ki dadó brez dovoljenja pri sebi delati umetelnikom, rokodelcem, delavcem, dobó po 40 do 80 palic, ter jim morajo povrniti škodo.

Gosposki je ostro zapovedano, da mora skrbeti za uboge vdovec in vdove, sirote, bolnike, hiralce, in jih živiti; vlada jim daje potrebni denar.

Ostre kazni čakajo uradnika, kateri ne bi vestno gospodaril s tem denarjem. S tem je preprečeno kolikor toliko javno beračenje, ki po nekodi v Evropi prehaja v šego in obrt.

Paragraf 91. razpravlja o nesrečah in uimah. Gosposka je dolžna, precej preiskati nesreče, stor-

jeno po vodi, ognju, dežju, toči, koblicah ter nemudoma vladi naznaniti. Ponesrečencem se odpuščajo vsi davki, ali vsaj deloma, ter se jim deli še druga pomoč. Če se pa izkaže, da so polja zanemarjena ali pa zanikarno obdelovana, je kaznovan ne le posestnik, ampak tudi dotični uradnik, ker dopušča kaj takega.

Gledé lihvarstva (oderuštva) je točka znamenita, da denarja ne smejo posojevati ne uradniki podložnikom, ne ti njim.

Pameti vredna je stara postava, ki govori o krivih utežih, merah — pri nas je tak zakon še le iz novejšje dobe. Vse to mora biti potrjeno po vladi in kdor se pregreši s krivo mero in vago, je ostro kaznovan, in takoisto tudi uradnik, pred katerega očmi se je dogodilo.

Gledé poštni pisem je velika natančnost; pismenska skrivnost je zavarovana z najostrejšimi kaznimi, in že poškodovanje pečata se hudo kaznuje.

Oddelek o hudodelstvenih zakonih je najboljšežniši. Zakoni o tatvini imajo to posebnost, da vsakemu tatu, kader ga prvokrat zalotijo, pod levičo užgo besedo tat; taisto besedo mu užgo, kader ga ulove drugokrat; če ga pa zasačijo tretjokrat, takrat je dosti, odsekajo mu glavo.

Naša poulična mladina ima rada to navado, da se nametuje s kamenjem. Na Kitajskem je takim junakom prepovedano metati strelce ali kamene, koder hodijo ljudje. Kdor se pregreši proti tej naredbi, dobi 40 palic, naj je bil kdo zadet ali ne.

(Konec sledi.)

da v tem razmerju ni nobenega predsodka za prihodnje čase, da je to razmerje veljalo pri vseh dosedanjih denarnih pogodbah in da se ne more ovrediti sedaj, ko je treba konečno poravnati dosedanje določbe.

Danes sta o tej zadevi govorila še poslanca Fürnkranz in Formanek, potem sta prišla na vrsto glavna govornika Jacques in Lueger. Po konečni besedi poročevalca Szezebanowskega glasovalo se je o členu X. po imenih; obveljal je s 153 glasovi proti 98. Naslednji členu obveljali so brez ugovora in je bila primeroma hitro dovršena cela postava.

Tretji in četrti zakon sta obveljala brez razprave, pač pa je oglašeni mnogo govornikov pri petem zakonu, ki pooblašča finančnega ministra, da sme za izvršitev zlate veljave na posodo vzeti 183½ milijona goldinarjev. Zoper ta zakon so se vpisali: Vašaty, Kaiser, Herold, Weber, Kraus, Kindermann, Pfeifer, Dipauli, Lueger in Jax; za: Treuinfels, Gomperz in Menger. Danes pridejo na vrsto Vašaty, Treuinfels, Kaiser in Gomperz; jutri govorita menda le še generalna govornika in poročevalca.

S tem zakonom bodo glavne določbe gledé nove veljave dognane, ker šesti zakon zadeva le konvertiranje petodstotnih, davka prostih državnih obli-gacij. V četrtek ima biti tretje branje valutnih pred-log in volitev za delegacije, potem pa sklep sedanjega zasedanja; gosposka zbornica se snide prej ko mogoče, da reši valutne predloge in druge sklepe poslaniške zbornice, kar jih ni še rešenih.

Interpelacije

sta izročila poslanca dr. Gregorčič in Nabergoj s svojimi slovenskimi tovariši, v kateri se pritožujeta o pačenju slovenskih krajin imen in priimkov na Primorskem.

Vrejenje valute.

(Govor gosp. poslanca Šukljeja v državnem zboru dne 12. julija 1892.)

(Dalje.)

Toda to, na čemur je meni ležeče in kar po mojih mislih opovrgava posebno one agrarične kroge, ki so proti sedanjim predlogi, tiči drugje. Pri-znam, da se iz podražanja zlata utegne razviti kaka neugodnost. Toda, gospôda moja, veliko večje skrbi imam pred neposredno pretečo nevarnostjo, ako ne nastopimo poti, ki je označena v vladni predlogi, namreč pred naraščanjem vrednosti sedanjega pa-pirnega goldinarja. (Poslanec dr. Lueger odmahuje z roko.)

Dr. Lueger odmahuje z roko. Jaz mislim, da se bodeva prav dobro sporazumela. Mi imamo, mi-slim, prvi pot v denarni zgodovini faktum neizrečno nepriležnega papirnega denarja. Kaj je temu uzrok, je znano. To je izredno redka vrednost, ki jo ima papirni goldinar, in naša finančna uprava nima moči, da bi se temu uprla.

Pri prvem branju je častiti tovariš iz Istre, ki je po narodnosti meni jako blizu, gosp. poslanec dr. Laginja, priporočal novo izdajo bankovcev.

Da, gospôda, stvar bi bila jako priprosta, ko bi pri sedanjih razmerah bila sploh mogoča! Ne gledé na to, da bi finančna uprava ne mogla po-izvedeti, koliko treba izdati novih bankovcev, so tudi sredstva že izcrpana. Dva pota ima vlada, da pomnoži prometna sredstva: bančno zakonodajo in soline. Kar se prvega tiče, je pač vsakemu znano, da smo 1887. leta sklenili novi bančni statut, ki veže nam roke do 1897. leta.

Ta bančni statut je že dal kroženju naših ban-kovcev večjo elastičnost, ali do 1897. leta smo za-vezani.

Drugo sredstvo, ki je nam bilo na razpolaganje, bili so takoimenovani solinski listi.

Gospôda moja, kar se tiče poslednjih, imam omeniti, da so se 1866. leta obrestovali po 6 od-stotkov, sedaj pa že le po 3 ali 2½%. In če ho-čete videti vpliv tega, prosim, poglejte blagovoljno podatke, katere imate na strani 155 naše statistične tabele; iz njih razvidite, v kako izrednem obsegu je že finančna uprava izkoristila si to blago. Oni dve sredstvi, kateri smo imeli na razpolaganje za po-množenje naših cirkulacijskih sredstev, se sedaj ne daste porabiti, po tretjem sredstvu, kateri nam še preostaje, namreč nakupiti srebrne gotovine v Londonu in iz tega kovati srebrne goldinarje, naj-brž ne bi posegel noben avstrijski finančni minister,

posebno če je malo pazno čital knjigo častitega to-variša profesorja Suesa o tem, kaj je pričakovati v bližnji bodočnosti od srebra.

Mi imamo v resnici opraviti z mnogo bližje le-žečo nevarnostjo iz rednega naraščanja vrednosti papirnega goldinarja. Jaz popolnoma pritrjujem tistim, ki mislijo, da kurzi poslednjih let niso nastali le tako slučajno, niso pali z neba, temveč sta vladi obeh državnih polovic imeli roko vmes (Poslanec dr. Lueger: Jako žalostno!), in sicer popolnoma po pravici (veselost); imeli ste dolžnost, v tem zmislu vplivati na borze. (Poslanec dr. Lueger: Pa ne tako, kakor ste storili!) Ko bi se to ne bilo zgodilo, imeli bi sedaj drugi kurs naše valute in naša produkcija bi to najhujše občutila. Jaz kar ne razumem logike onih ljudi, ki v agraričnem interesu nasprotujejo vladnim pred-logam. Bojé se počasnega, rekel bi, sekularnega po-višanja vrednosti zlatega denarja, ali ne zmenijo se pa za to, kar je veliko nevarnejše, da se utegne sčasoma povišati vrednost papirnega goldinarja.

No, gospôda moja, rekel sem poprej, da sem proti čisti zlati veljavi, in sem označil stališče svoje tako, da si predstavljam zlato veljavo nasičeno s sre-brom, — recimo, šepajočo. In gospod tovariš Fuss se sklicuje na I. član, češ, da po tem mora biti čisto zlata veljava.

Jaz bi na to opozoril, da se v votumu manjšine izraža vse kaj drugo. Tukaj je izrečno izrečeno: „O odpravi avstrijske veljave in uve-denju zlate veljave ni niti govora, sedanja avstrijska veljava ostane.“ Čemur se najbolj čudim, je to, da je mej tremi poslanci, ki so pod-pisali ta votum, tudi tovariš Eim, ki se je včera; izrekel vse v drugačnem zmislu. Toda trdi se, da bode nas Ogerska prisilila k čisti zlati veljavi.

Gospôda moja, ta argument je težko pobijati. V tem je golo priznanje naše slabosti, strah, da nemamo dovolj lastne moči, tega argumenta pač ne smemo pustiti veljati, ne gledé na to, da bode naš važen finančno-političen vzrok silil, da se upremo ogerskim aspiracijam. Kaj bode pa s srebrom, ki ga imamo, če vpeljemo čisto zlato veljavo. Za ko-vanje kron, kakor je gospod finančni minister sam lepo razložil, ne bode treba pretopiti naših srebrnih goldinarjev, vsaj ne v veliki množini. Ostane vsekako še 200 milijonov goldinarjev. Mislite li, da bode kak avstrijski finančni minister posebno hitel teh 200 milijonov spraviti na trg in pri tem izgubiti? Ta vzrok pač govori za ohranjenje srebra. Pa po-stavimo se na stališče, da pri nas Ogrri res vse do-sežejo (Poslanec dr. Lueger: Gotovo!), potem bodo tudi tukaj prodrli s svojimi zahtevami, naj že skle-nemo zakon v tej ali pa drugi obliki. Če smo na-sproti Ogrrom res tako slabi, je odvisno le od oger-ske impetuožitete, da zmagajo proti nam s svojimi težnjami.

Še jedno stvar moram omeniti, potem je pa končan stvarni del mojih izpeljav. To je argument, ki se nahaja v izpeljavah častitega gosp. poslanca iz Jožefovega, strah, da se osnuje kaka družba bo-gatinov, ki pokupi vse zlato in ga podraži, s tem argumentom se je posebno na nekaterih shodih agitovalo proti zlati veljavi.

Čudil sem se, da sem ta argument zopet našel v poslednjem delu častitega tovariša dr. Suessa. Tudi tukaj se, sicer na jako diskreten način, opo-zarja, da je mogoče, da se osnuje taka družba, kakor je bila za pokupovanje bakra, tudi tukaj se daje raz-umeti, da bi veliki kapitalisti utegnili poskusiti iz-koristiti si vso stvar. Rekel bi na oni starotesta-mentski način, ki se gospodu tovarišu tako lepo podaje (Poslanec dr. Kaizl: Prav res!), je opozoril državnik na to pretečo nevarnost.

Gospôda moja, čudim se, da avtoriteta take veljave pride s takimi argumenti. Na gotovih shodih volilcev, kjer se govori ad captandam igno-rantiam (Poslanec dr. Lueger: Na volilnih shodih sedé pametnejši ljudje, kakor so tukaj! — Smeh.) — jaz ponavljam izraz, jaz to storim, ker cikam na razžaljiv vmesni klic, katerega je izustil včeraj dr. Lueger, vmesni klic, ki je razžaljiv napad na naš klub, ki se pa, čuda, ne nahaja v stenografič-nem zapisniku — pri takih shodih se pač dajo na-vajati taki argumenti, ali v znanstveni literaturi bi ne smeli biti, kajti taka strašila so izmišljena in popolnoma neosnovana. O kaki analogiji se tukaj govoriti ne more.

Pri bakru je konsum odvisen od letne produk-cije, kajti starih zalog ni. Kaka je pa stvar pri zlatu? Na leto se ga pridobi 180.000 kilogramov,

in nasproti temu je pa proračunal Otomar Haupt, kateremu pritrjuje tudi Soetbeer, da je shranjenega denarnega zlata 1891. leta bilo 5-6 milijonov kilo-gramov in od teh nič manj kakor 2-4 milijona v glavnih bankah in zakladnicah.

Gospôda moja! Iz cirkulacije zlata ne bode-te dobili, banke se pa znajo dobro braniti, z akapari-ranjem pa nič ne opravite. Najvažnejši argument proti takim domišljijam je pa to, da od operacije absolutno ni pričakovati nobenega uspeha.

Ne vem, če se bode mogel dovolj jasno iz-raziti. Po mojih mislih more dobiček kake operacije biti le v tem, da kupimo z denarjem kako blago poceni, da je potem za denar drugo prodamo in narobe.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. julija.

Notranje dežele.

Češko. Mladočeški list „Obrana“ hudo obsoja terorizem radikalne stranke in pa njih glasilo „Na-rodni Listy“, ki povsod ovirajo vsako svobodno be-sedo. Ta list nasvetuje, naj se mej Mladočehi osnuje liga odločnih, neustrašenih mož, katera bode delo-vala proti teroristom, ki hočejo ukazovati vsemu na-rodu. — Ta mladočeški glas zopet kaže, da že mnogi Mladočehi sami težko prenašajo terorizem dr. Grégra in njegovega lista. Sedaj še manjka po-gumnih mož, ki bi se temu terorizmu uprli, ali prišel bode čas, ko bode tudi Grégrove slave konec.

Hrvatsko. Opozicijski stranki sta sklenili kom-promis zastran volitev v zagrebški mestni zastop. Agitacije so od vladne in opozicijske strani hude, posebno v prvem volilnem razredu. Ta razred bode s svojimi 65 volilci odločil večino v zagrebškem mestnem zastopu.

Ogersko. V biharskem komitatu je umrl državni poslanec Aleksander Csanady od skrajne le-vice. Bil je že 78 let star. Posebno nadarjen ni bil, ali vendar je bil znamenita podoba v ogerskem pa-rlamentarnem življenju. On je bil v svojem poslan-skem poslu jako vesten. Skoro nobene seje ni za-mudil. Ko se je čital zapisnik prejšnje seje, je vselej pazil na vsako besedo, da je potem popravil ali do-stavil kako malenkost. Zapisnikarji so ga zaradi tega sovražili. Bil je velik nasprotnik avstroogerske po-godbe in je vedno zahteval za Ogre samostojnost. Močno je nasprotoval Deaku in Tiszi. Prejšnja leta ni nobenega govornika predsednik tolikokrat klical k redu, kakor njega, ali mu pa besedo odtegnil. On si je domišljal, da je s svojimi govori mnogo ško-doval vladi. Odkar je Tisza odstopil, Csanady ni več v zbornici toliko rogovillil. Košuta in nauke njegove je jako spoštoval. Kos svoje zemlje je dal prepisati na Košutovo ime, da ogerski puntar ne izgubi vo-lilne pravice v svoji domovini. Csanady umrl je ubog, blizu grajščine kneza Bocoshay-a, ki je bila nekdanj njegova.

Vnanje države.

Bolgarija. Državni pravdnik je zahteval v pravdi proti morilecem finančnega ministra Belčeva jako ostre kazni. Mej drugim je zahteval za Kara-velova smrtno kazen. Karavelova zagovornik in Ka-ravelov sam sta pa odločno ugovarjala, da bi on bil v zvezi s kako zaroto. Grujev in Benderov sta se le izmislila, da je on bil pri zaroti proti knezu Aleksandru. Pač pa je on poprej odgovoril knezu Aleksandru, da se ni z Grško in Srbijo zavezal za boj proti Turčiji. Srbi so za svojo pomoč zahtevali okrožji vidinsko in trasko. Karavelov sodi, da so ubili Belčeva Makedonci, da se maščujejo za majorja Panico. On je pa v to stvar tem manj za-motan, ker poslednji čas s Panico ni bil v dobrih razmerah. Z Rusijo on ni bil nikdar v prijateljstvu; ko je ministroval, mu je ruski zastopnik vedno na-sprotoval.

Francosi in Slovani. Dva francoska čas-nikarja bode ta v kratkem prepotovala več slovanskih dežel, da potem osnujeta neki list, ki se bode bavil pred vsem s slovanskimi stvarmi. Od novega lista ni nič posebnega pričakovati. V Parizu se je bilo osnovalo že več podobnih listov, ki so pa vsi v kratkem zaspali. Francosi želé le zvezo z Rusijo, da se maščujejo nad Nemci, in pri veselicah se malo navdušujejo za Slovence, da s tem ohladé svoje so-vrštvo proti Nemcem, drugače se pa za Slovence ne zanimajo, niti toliko ne, kakor Nemci. Zaradi tega vsak list, ki se bavi pred vsem s slovanskimi stvarmi, preneha zaradi pomanjkanja naročnikov.

Francija. Dne 1. t. m. bode v Franciji vo-ljenih 1426 novih generalnih svetnikov. Mej svet-niki, katerim je potekel mandat, je 144 poslancev in 70 senatorjev. Ta dan se bode pa tudi volila polovica okrožnih svetnikov. Ta dan je torej v po-litičnem oziru vsekako pomenljiv, ker bode pokazal, katera stranka je pridobila zaupanje mej narodom. — Dne 17. t. m. je v Parizu bil slovesen banket, ker se je ta dan praznovala stoletnica zjedinenja Savojskega s Francijo. Tega banketa se je udeležilo nad 2000 oseb, mej njimi več ministrov. Predsed-nik zbornici, Floquet, je naglašal, da so se pred sto leti Savojsci bili prostovoljno pridružili Franciji. Po-

znejše so s silo bili odtrgali to deželo Franciji, pa se je vendar ž njo zopet zjedini. Iz tega je vidno, da zgodovina izvršuje delo povračevanja, katera je treba pričakovati, pripravljati in zaslužiti. — O poslednjih besedah je Floquet malo cikal na Alzajo in Lotaringijo.

Rusija. Nemiri v Sarotovu bili so jako resni. Prebivalstvo je razrušilo stanovanja zdravnikom in policijskim načelnikom in vse lekarne. Vojaki so s streljanjem in sabljami napravili red.

Anglija. Parlament se snide dne 4. avgusta. Sedanja vlada ne misli precej odstopiti, temveč hoče počakati, da jo vrže parlament. Salisbury se menda še nadeja, da Gladstone ne bo v nobenem vprašanju dobil večine. Konservativna vlada bo poskusila takoj iz začetka spraviti take stvari v razgovor, da bi razcepila Gladstonove pristaje. Adresna debata bo vsekako zanimiva, ker tedaj bodeta obe stranki morali razodeti svoj program in glasovanje bo potem odločilo bodočo angleško politiko. — Vodja liberalnih unijonistov, Chamberlain, je na nekem shodu izrekel misel, da je nova večina sestavljena iz toliko frakcij z različnimi programi, da tudi tako spreten parlamentarec, kakor je Gladstone, ž njo ne bo mogel dolgo vladati. Morda pa se Chamberlain moti.

Anglija in Maroko. Poročilo, da je Anglija sklenila trgovsko pogodbo z Maročani, je bilo prenapljeno. Vladi sta se bili že dogovorili, ali v poslednjem trenutku je francoski zastopnik pregovoril sultana, da naj ne podpiše pogodbe. Sultan je poslaniku ponujal 30.000 funtov, da bi podpisal drugi načrt. Poslanik je pa na to pretrgal pogajanja. V Tangeru je pa položaj postal jako resen. Guverner nema nobene moči več. Vojaki preté kristijanom, ropajo, požigajo in moré. Konzuli so se posvetovali, kaj je storiti. Pričakuje se, da se pomnoži evropsko brodogradništvo pred mestom.

Izvirni dopisi.

Iz Planine, 19. julija. (Raznoterosti.) Veleoslavni deželni odbor je podelil 2000 gl. za kmetovalce, katerim je povodenj uničila setev. Od te svote je prišlo na prebivalce političnega okraja logaškega 1700 gl. Največ je dobila občina Planina, namreč 678 gl. 70 kr., ostali del zgoraj navedene svote so prejele prizadete občine: Cerknica, Stari Trg, Črni Vrh in Rovte. — Za velikodušni dar bodi veleslavnemu dež. odboru v imenu obdarovanih poplavljenecv srčna hvala izrečena. — Dasi ravno pomoč gledé na število poškodovanih posestnikov ni posebno velika, je vendar vsem dobro došla. Z veliko hvaležnostjo so spravili svotico, katero jim je nalašč v ta namen postavljeni odbor po razmerju škode odločil: največ 42 gl., najmanj 5 gl. Hifeli so nakupiti si semena, da so polje drugič obsejali. Druga setev, akoravno pozna, je vrlo dobro vspevala, — toda na žalost je zadnji četrtak toča precéj oklestila polje ravno ob vaseh Lazi in Jakovica, kateri sta tudi o povodnjih vslej prvi na vrsti.

Ker je ubožstvo zlasti v Lazih zelo veliko, se nadejamo, da nam bo visoko deželno predsedništvo tudi iz državnih dohodkov izposlovalo primerno podporo, za katero se je naš državni poslanec gosp. dr. Ferjančič dne 14. maja tako krepko potegnil v državnem zboru.

Košnja v našem „logu“ bo ta teden dokončana. Vkljub povodnji, ki je spomladi 4 tedne zalivala travnike, se je vendar košnja še dosti dobro obnesla. Učinili so to pogostni dež in zelo gorki dnevi vmes. Toda otave ne bomo imeli, — črv grozovito izpodjeda in mnogi travniki so čisto rujavi, kakor jesenski gozd. Čudna prikazen so tudi gosenice, ki jih je bilo po nekaterih travnikih vse živo.

Svetli knez Windisch-Graetz je s svetlo kneginjo došel v grad Haasberg na poletno bivališče. Vsak večer hodi zalezovat srnjake. Precej prvi večer je ustrelil dva, jednega kar z voza, ko se je že vračal proti domu ob pol devetih po noči. Sv. mašo bere grajski gospodi v domači kapeli visokorodni g. vitez Negri di S. Pietro, duhovnik tridentinske škofije.

Slovstvo.

Gosp. J. T. Turkuš, profesor v Gradcu, je kot dijak spisal in objavil lep spis „Vojska in mir“. Nedavno pa je izdal dve knjižici: 1. „Črna Gora, pripovedna pesem.“ 2. „Pesmi“. V prvem delcu je pesnik porabil staro ljudsko pripovedko o Turkih, ki so hoteli napasti cerkev Matere Božje na Črni ali Ptujski Gori, pa so v temi zgrešili pot in bili od Slovencev pobiti. Pesnik je vpletel mnogo lepih prizorov ter spretno opisuje lepoto kraja in cerkvene slavnosti na Črni Gori v zahvalo Bogu in

Materi Božji za rešitev. Duh slave božje in iskrene domovinske ljubezni prepava vso pesem.

Drugi snopič obseza na 48 stranéh poleg posvete še 21 pesmij. V vseh izraža pesnik verno srce in plemenito, gorečo ljubezen do domovine in slovanskega rodú. Tako more peti pesnik, ki gorko čuti za Boga in narod. Drugi snopič velja s poštnino 40 novčičev, prvi in drugi snopič veljata 55 novčičev. Za dijake 10 novčičev ceneje. Dobiva se pri pisatelju v Gradcu, Lessingstrasse 22.

„Mlinarjev Janez, slovenski junak, ali vplemenitba Teherjanov“. Spisal po narodni pripovedki iz srede petnajstega stoletja F. Kočeva. Drugi popravljeni in izdelani natis. V Celju 1892. Izdal, tiskal in založil D. Hribar. Cena 40 kr., po pošti 50 kr. — To je naslov 150 strani obsežni knjižici v osmerki, ki je prvič izšla l. 1859. Pisatelj v obliki povesti opisuje vplemenitbo Teherjanov za časa celjskega grofa Urha, ki je v tej povesti jako črno naslikan. Dasi nravna stran te povesti ni slaba, vendar so nekateri prizori naravnost neslastni, ker nenaavadni med priprostim narodom, katerega žitja in bitja pisatelj ni poznal do temelja. Celó pretirano je opisana Marjetica, nevesta Mlinarjevega Janeza. Dasi je ta drugi natisek „popravljen in predelan“, vendar smo zasledili celo kopicu slovniških in stilistiških napak. Sicer pa smemo odraslim ljudém to knjigo priporočati.

Cerkvena glasba.

Zopet se je domača cerkveno-glasbena literatura pomnožila s prelepim delom. Izšla je namreč ravno kar nova latinska maša pod imenom: Missa in honorem S. Joseph, za štiri mešane glasove z orgljami, zložil P. Angelik Hribar, Ord. S. Francisci. Maša je zložena v spomin 25letnega mašništva skladateljevega. Lepšega spomina petindvajsetletnice si pač P. Angelik ni mogel postaviti. Bil je v mašnika posvečen 31. marca 1867. Ravno isti dan, kakor novo mašo (belo nedeljo), pri ravno istem altarju v Gorenjem Tuhinju je letos pel svojo sreberno mašo. Spomenik sreberne sv. maše pa je nov glasbeni proizvod. V 25 letih je P. Angelik zelo obogatil cerkveno-glasbeno literaturo. Opomnim samo na njegovo prvo mašo „Tota pulchra“, njegov „Requiem“, „Pesmi v spomin 700letnice rojstva sv. Frančiška“, dvoje zvezkov „Tantum ergo“ itd. „Missa in hon. S. Joseph“ pa presega vse, kar zadeva notranjo vrednost, kajti to delo se vpenja višje in kaže večjo spretnost v tematičnem delu. Ako bereš partituro maše, na prvi pogled ti pridejo pred oči razna témata, ki jih obdeluje spretno, praktično, vendar ne utrudljivo. Mične sekvence so na pravem mestu in prijetne imitacije si podajajo rokó. Celó mašo preveva cerkveni duh. Skladatelj lepo vodi posamezne glasove, ki niso samo spremljajoči, marveč prosto postopajoči, vendar se lepo prilagajajo celoti. Dobro je poskrbljeno za spremen. Glasovi se ne utrudijo, ker imajo tu pa tam počitek. Sklepi „Glorije“ in „Credo“ so krepki, navduševalni. Tempi so primerno označeni, vendar bi svetoval vsprejeti raje hitrejši tempo, nego prepočasni. Dr. Witt sam je rekel nekoč: Več se greši s počasnim nego s prehitrim tempo. Cerkvena glasba ne bodi nikdar dolgočasna; to naj si dobro zapomnijo pevovodje.

Maša je tiskana pri Milicu z lepimi tipkami. Cena 50 kr., po pošti 3 kr. več; dobi se pri Milicu in v ljubljanskem frančiškanskem samostanu. Upamo, da se bo ta srebrna maša vdomačila ne-le na naših korih, marveč tudi na sosednih. P. H.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. julija.

(Promovirana) sta bila na dunajskem vseučilišču v ponedeljek dne 18. t. m. naša rojaka gosp. Josip Barle, notarski kandidat v Kamniku, doktorjem prava, in gosp. Fran Kropivnik, cand. prof., doktorjem modroslovja. Čestitamo!

(Vmeščen) je bil danes na župnijo Čemšenik č. g. Josip Zelnik, tamošnji župnijski upravitelj.

(Imenovanje.) Svetovalec pri graškem ces. namestništvu, Rudolf Praxmarer, je imenovan svetovalecem pri upravnem sodišču. — Poštni kontrolor, E. Hubert v Gorici je imenovan višjim kontrolorjem.

(Domača umetelnost.) Prijatelj našemu listu nam poroča iz Celovca: Omenili ste že velike skupice, katero izdeluje tukajšnji akademični podobar gosp. Vekoslav Progar za mestno župnijsko cerkev v Kamniku na Kranjskem. Te dni sem

imel priložnost, ogledati si krasni umotvor, prvo veliko de'lo našega vrliga umetelnika, koje gre v njega ožjo domovino Kranjsko. Kamniška župna cerkev bode s tem krasnim delom pridobila za majhno svoto prelep kras! Skupino je izdelal gosp. Progar po lastnem načrtu. Skupina predstavlja Mater Božjo čistega spočetja, obdano s peterimi, jako pomenljivo razvrščenimi angeli in amoretí. Umetnik je za svoje delo, ki bode koncem tega tedna do cela dovršeno, rabil nad sedem mesecev. Prihodnji teden bo skupina, ki je visoka pet metrov, razstavljena v tukajšnji obrtni dvorani v deželnem muzeju Rudolfinumu; začetkom prihodnjega meseca razstavi gosp. Progar svoje delo tudi v veliki dvorani c. kr. realke v Ljubljani. Ze sedaj ogleda si mnogo odlične gospóde, zlasti umetnikov, krasno in umetniško dovršeno skupino v delavnici gosp. Progarja. Na razstavo tega umotvora že danes opozarjamo naše p. n. čitatelje in sploh vse poznavalce lepe umetnosti in prijatelje domačega dela; naj nihče ne zamudi prilike ogledati si lepo delo ter prepričati se o izvanredni nadarjenosti in marljivosti mladega slovenskega umetnika!

(Brdska podružnica sv. Cirila in Metoda) je zborovala dné 14. t. m. pri Slaparju v Lukovici. Vzlic slabemu vremenu prišlo je 32 družbenikov, kateri so volili dosedanjega prvomestnika g. mestnega župnika J. Vrhovnika zopet za prvomestnika, gosp. J. Kersnika za zapisnikarja in gosp. nadučitelja J. Janežiča za blagajnika. Razven letnine 50 gl. nabralo se je povrh še 25 gl. Ciril-Methodovega darú med temi 5 gl. darovanih od gspdč. Apolonije Vilar iz Doba. Brdska podružnica je jedna najmarljivejših in je že 650 gl. poslala glavni družbi.

(Darilo.) Gospod Viktor Wieschnitzky, družnik tvrdke „Gebüder Brünnler na Dunaju“, je povodom smrti svojega očeta, gospoda umirovljenega c. kr. inženirja Emanuela Wieschnitzkega, določil po rajnikovi želji 50 gl. za razdelitev mej uboge mesta ljubljanskega in ta znesek izročiti dal gosp. mestnemu županu, ki ga je obrnil v določeni blagotvorni namen.

(Shod deželnih gasilnih društev kranjskih) bode v nedeljo, dné 14. avgusta t. l., ob 10. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Kamniku in ima nastopni vsprej: 1. Pregled pooblastil. 2. Nagovor predsednikov. 3. Poročilo o delovanju zveznega odbora. 4. Poročilo zveznega blagajnika. 5. Poročilo preglednikov računa. 6. Nasvèt zveznega odbora zaradi jednakošenosti gledé na uniformo in dostojanstvena znamenja poveljnikov. 7. Posebni nasvèti, ki se imajo v smislu pravil § 21. štirinajst dnij pred obnim zborom doposlati zveznemu odboru. 8. Izvolitev kraja za prihodnji shod zveze gasilnih društev. 9. Volitev zveznega odbora.

(Protí koleri) Ministerstvo je prepovedalo uvažanje cunj, stare obleke in perila iz Rusije.

(Pevsko društvo „Ljubljana“) priredi dné 31. julija na vrtu pri „Virantu“ pevsko veselico, pri kateri bode sodelovala slavna vojaška godba pešpolka št. 17, združeno s kegljanjem na dobitke proti vstopnini 20 kr. za neude, katere so pa otroci prosti. Začetek veselice bode ob 6. uri zvečer. Podrobni vsprej naznanili bodemo pozneje; le gledé dobitkov za kegljanje bodi omenjeno, da so isti jako lepi in tako-le razvršeni: I. 1 cekin, II. 5 gl., III. 3 gl., IV. 2 gl., V. 1 gl., VI. za največ serij 3 gl. Serija 3 lučajev veljala bode 10 kr. Pričetek kegljanju je v soboto dné 23. t. m.

(V Laške Toplice) je do 11. t. m. prišlo 452 topličarjev.

(Samomor.) V Litiji se je v soboto ustrelil tamošnji občinski tajnik in orglavec Karol Paskoti, star 22 let.

(Zakupni razglas.) O. in kr. intendancija tretjega voja v Gradcu razglašá zakup gledé zagotovljenja kruha in ovsa za leto 1893. Zakupne obravnave bodo, in sicer v postaji in v preskrbovalnem magazinu v Gradcu dne 8. avgusta t. l., v Mariboru dne 12. avgusta, v Ljubljani dne 17. avgusta, v Celovcu dne 3. avgusta, v Trstu dne 22. avgusta in v Gorici dne 24. avgusta. Pri teh zakupnih obravnavaht oziralo se bode samo na pismene ponudbe, katere morajo zapečatené doiti zgoraj omenjene obravnave dni vsaj do 10. ure dopoldne pri dotičnih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magazinih. Natančnji pogoji se lahko slednji dan ogledajo od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne pri dotičnih c. in kr. preskrbovalnih magazinih. Zvezki pogojev dobé se proti

plačilo 4 kr. za tiskano polo pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih magazinih, na željo tudi po pošti. Zakupni razglas, obsejajoč seznam dobavnih predmetov, splošne pogodbe in ponudbeni formular pogleda se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Telegrami.

Dunaj, 19. julija. Na vseh železničnih mejnih postajah v Galiciji in Bukovini se je pričela revizija potnikov iz Rusije.

Dunaj, 20. julija. Poročilo nekoga dunajskega lista, da se je zdravje grofu Taaffeju shujšalo, ni resnično.

Budimpešta, 20. julija. Lukacs je imenovan trgovskim ministrom.

Sofja, 19. julija. Zaradi umora ministra Belčeva zatoženi Mikarov, Popov, Georgijev in Karagolov so obsojeni na smrt; Karavelov na pet let, sedem drugih na večmeščno ječo.

Peterburg, 19. julija. Od 15. do 16. t. m. je v Astrahanu umrlo 443 oseb, v Saratovu 105, v Samari 52.

Listnica vredništva:

G. dopisniku iz Polja pod Ljubljano: Kakor skoraj povsod, sta tudi pri Vas dve stranki, kakor razvidimo iz došlih nam poročil. Jedna stranka je z dosedanjim g. županom zadovoljna, druga se pritožuje, da volilni imenik za občinske volitve ni pravično sestavljen, da občinski odborniki neso primerne razdeljeni po občini, da že 7 let ni bilo občinskih volitev itd. Vse to so stvari, katere naj bi občinarji poravnali mirnim potom mej saboj ali pa pri okr. glavarstvu, ne pa po časnikih obežali na veliki zvon. To je naše mnenje, zato ne objavimo nobenega dopisa ne „pro“ ne „contra“.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v milim.
		razkoma v mm	toplomera po Celsiusu			
19	7. u. jut.	734.6	12.6	sl. sever	megla	00.5
	2. u. pop.	733.3	21.6	sl. svzh.	oblačno	dež
	9. u. zveč.	731.9	16.4	sl. zapad	oblačno	

Srednja temperatura 16.9°, za 2.5° pod normalom.

Zahvala.

Podpisana izrekam v lastnem in v imenu svojega nedoletnega sinka najtoplejšo zahvalo za vse izraze in dokaze sožalja prilikom britke izgube rajnega nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Antona Gabra.

Posebno zahvale izrekam gg. uradnikom, slav. domačemu in radovljiškemu ognjegasnemu društvu in gg. pevecem bralnega društva in darovateljem vencev.

Škofja Loka, dne 18. julija 1892.

335 1

Marija Gaber.

St. 15.046.

Razglas.

Na dan obletnice poroke Nje c. in kr. visocanstva gospé nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je po sklepu občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane **dve sto goldinarjev med petero ubogih vdov ljubljanskih.**

Prošnje za podelitev teh podpor vložiti je pri magistratu do dne 28. t. m.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane, 18. dne julija 1892.

VABILO.

„Pedagogičsko društvo“ se obrača tem potom do vseh slovenskih učiteljev in učiteljic, tako tudi do slovenskega razumnstva za nujno prošnjo, da bi mu blagovolili pristopiti, ker le tedaj bo mogoče nadaljevati začeto pedagogičsko-slovstveno delo.

Ako se ozremo na smoter tega jediniga slovenskega pedagogičkega literarnega društva, menili bi, da ga ni učitelja, ni učiteljice, ki ne bi bil njegov podpornik, društvenik, sotrudnik. Zalibog, da temu ni tako, in le malo je število društvenikov. Skoro bi mislili, da slovenskemu učiteljstvu ni mnogo do tega, ima li svoje literarno središče, ali ne!

Propad našega društva bi bil v nečast učiteljstvu, vspevanje njegovo pa mu bodi v največji in najlepši stanovski ponos.

Tu nam ni treba kazati še-le na druge stanove, kateri z največjo požrtvovalnostjo goje svoje strokovno znanje. Oziroma se jedino na slična pedagogičska društva hrvatska, češka, poljska, nemška itd., in dvomimo, da bi našli pri njih mnogo učiteljev — učiteljic — nedruštvenikov. Zato pa ta društva tudi lepo vspevajo in širijo ugled učiteljskega stanu! Res, da se naše društvo ne more povsem meriti z enakimi inimi društvi; a temu se takoj odpomore, kadar bi pristopili vsi učitelji in vse učiteljice k društvu in deloma tudi sodelovali pri njem, kajti mnogo stvarine je pri nas še neobdelane, mnogo dela in truda nas še čaka; posebno nam še nedostajajo specialne metodike in pedagogičskih klasikov.

Odbor se ne straši truda in dela, ako najde le duševnih sotrudnikov in gmetnih podpornikov.

Zdravite se torej, častiti tovariši in tovarišice — brez izjeme! Žrtvujte malo letnino sebi v dušovno korist, stanu pa v čast in ponos!

Ako bi se slovensko učiteljstvo ne odzvalo v obilnem številu temu uljudnemu vabilu, bode najbrž odbor primoran opustiti nadaljno izdavanje „Letnika“ in izdajati le še posamezne spise, in to tedaj, kadar se oglasi zadosti naročnikov ali društvenikov, oziroma kadar se razproda večina društvenih knjig, katere ima odbor še v svoji zalogi. Z razpečanjem teh knjig bi si društvo nekoliko izboljšalo svoje materialno stanje. Zato ob jednem uljudno vabimo slovensko učiteljstvo, da nemudoma seže po teh knjigah.

Pred vsem nameravamo izdati „Jezikovnega pouka II. praktički del“, potem „Nazorni pouk“, „Pouk o črtežih v pomnoženi izdaji“ in „Navod za obrtno strokovno risanje“ itd. Odbor je pa tudi pripravil, vsprejeti spise druge vsebine. A tudi izdajanje teh spisov je, kakor rečeno, zavisno od p. n. učiteljstva in se utegne zavleči dotlej, da se oglasi za-nje zadosti naročnikov, oziroma društvenikov.

Sploh pa prosimo častito slovensko učiteljstvo, naj se blagoizvoli po strokovnih listih izjavljati, kako želi, da bi se zana-prej uravnalo naše pedagogičsko-slovstveno društvo.

Letnina iznaša 1 gld. in 10 kr. za poštino. Primerni spisi razne vsebine naj se pošiljajo odboru.

Na Krškem, meseca julija 1892.

ODBOR.

Tu jel.

18. julija.

Pri **Maliču**: Schuster z rodbino; Malatocha; Tischevsky, stavbenega mojstra soproga; Deutsch; Krivec in Winterholler, potovaca; Kren, Peutlei in Ehrlich, trgovci, z Dunaja. — Gandini z rodbino iz Novega Mesta. — Stampf, poštni uradnik, s soprogo; Dagiovani z rodbino; Baroninja Rossi; pl. Strudthoff, in Vlach iz Trsta. — Nosan, posestnik, z bratom, in Lapajne, iz Ribnice. — Šimuc, župnik, iz Vel. Žabelj. — Kertsehan, pos. tovarne, s soprogo, iz Plzna. — Arko, zasebnik, iz Zagreba. — Bernardis iz Červinjana. — Ranzenhuber in pl. Alpi, zasebnika, iz Grada. — Kewezdy, trgovec, iz Celovea.

Pri **Južnem kolo-dvoru**: Mraz, montér, iz Mödlinga. — Sobel, železniški uradnik, iz Przemisla. — Beneš, Hradec. — Stehele, učitelj, iz Burghausen-a. — Kaliger iz St. Marjete.

Pri **avstrijskem caru**: Vesel in Buzzi iz Trsta.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 52 zobozdravnik (7)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Zaloga Karola Giani-ja umetnih vezenin in tkanin
Fellinger
in
Hassinger
Dunaj, I., Sellergasse 10, Göttsweigerhof,
priporoča visč. duhovščini cerkvene zastave, baldahine, kazule, dalmatike, pluvijale, vela, monštrance, kelhe, kadilnice, altarske svetilnice, svete kipe, križeva pota, božje grobe, steklene in bronaste cerkvene lestenoe v vseh oblikah in slogih. Paramenti pošljejo se na zahtevanje na ogled. Skoro stoletni obstoj naše trdke, ki je na dobrem glasu, janci za njeno solidnost. Ilustrovani ceniki zastav in poštine prosto. 60 20-18

Ponudimo po najnižjih cenah:
zarezano vštricno ostrešno opeko

najboljše vrste,

lončene peči

(specijaliteta),

majolika peči

lepenke (Dachpappe), karbolinej, roman in portlant cement, cevi iz kamenine, nasade za dimnike iz kamenine, ognju protivno opeko in plošče osamljače (Isolirplatten).

Dalje prevzamemo po najnižjih cenah **tlakanje z asfaltom, s chammotnimi in cementnimi ploščami.**

Odlčnim spoštovanjem

J. P. VIDIC & Comp.

Ljubljana, Slonove ulice.

318 3

Dunajska borza.

Dne 20. julija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 05 "
Zlata renta 4%, davka prosta	113 " 30 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 65 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	995 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	311 " — "
London, 10 funtov strl.	119 " 60 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 50 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemških mark 100	58 " 57 1/2 "

Dne 19. julija.

Ogerska zlata renta 4%	109 gld. 80 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	142 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " 50 "
Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	100 " 40 "
Kreditne srečke, 100 gld.	189 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	61 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2810	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98 " 30 "
Papirni rubelj	1 " 17 1/2 "
Laških lir 100	45 " 85 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. leta promese

cele gld. 14 1/2, petina gld. 4 in kolek 50 kr.

Glavni dobitek 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje že dne 1. avgusta!